

NOT: Sözleşmeli olarak görev yapan personelin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının her yıl yeniden yapılıp yapılmayacağı hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-8650428

31/01/2024

Konu: Görüş (Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırmasının Yapılma Sıklığı)

..... VALİLİĞİNE
(.....)

İlgi: tarihli ve..... sayılı yazı.

5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesi kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personelden her mali yıl başında sözleşmesi yenilenenler açısından güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yenilenip yenilenmeyeceğine ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununun;

1 inci maddesinde, *"Bu Kanun, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmasına ve elde edilecek verilerin kullanılmasına ilişkin temel ilkeleri, kimler hakkında yapılacağını, araştırma konusu edilecek bilgi ve belgelerin neler olduğunu, bu bilgilerin ne şekilde kullanılacağını, hangi mercilerin soruşturma ve araştırma yapacağını, Değerlendirme Komisyonunun oluşumu ve çalışma usul, esaslarını, veri güvenliği ile verilerin saklanma ve silinme sürelerini düzenlemektedir."* hükmü,

3 üncü maddesinde, *"(1) Arşiv araştırması, statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılır.*

(2) Kurum ve kuruluşlarda, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları hâlinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler ile Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, jandarma, emniyet, sahil güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ile ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışacak öğretmenler, üst kademe kamu yöneticileri, özel kanunları uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi tutulan kişiler ile milli güvenlik açısından stratejik önemi haiz birim, proje, tesis, hizmetlerde statüsü veya çalışma şekline bağlı olmaksızın istihdam edilenler hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması birlikte yapılır." hükmü,

4 üncü maddesinde, *"(1) Arşiv araştırması;*

a) Kişinin adli sicil kaydının,

b) Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından hâlen aranıp aranmadığının,

c) Kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının,

ç) Kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesinin beşinci ve 231 inci maddesinin onüçüncü fıkraları kapsamında alınan kararlar ile kişi hakkında devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların,

d) Hakkında kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının,

mevcut kayıtlardan tespit edilmesidir." hükmü,

5 inci maddesinde, *"(1) Güvenlik soruşturması, arşiv araştırmasındaki hususlara ilave olarak kişinin;*

a) Görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerinin,

b) *Yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişkisinin,*
c) *Terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının,*

mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansıtacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinden araştırılmak suretiyle tespit edilmesidir." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 3/6/2022 tarihli ve 31855 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yapılmasına Dair Yönetmelik ile yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devletin güvenliğinin, iç ve dış menfaatlerinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli birim ve kısımların tespitine, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasına ve değerlendirme komisyonlarının çalışmalarına ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir.

Görüleceği üzere, arşiv araştırması, statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Bu personelden mezkûr Kanun ve Yönetmelikte sayılan birim ve görevlere atanacaklar için ayrıca güvenlik soruşturması yapılacaktır.

Her iki mevzuat birlikte incelendiğinde ise bu işlemlerin hangi sıklıkla yapılacağına ilişkin bir belirleme yapılmadığı görülmektedir. Sözleşme yenileme işlemi halihazırda istihdam edilen bir personelin takip eden mali yılda da istihdamının sürdürülmesi açısından yapılması gereken bir idari işlemdir. Sözleşme yenileme işlemi her mali yılın Ocak ayı başında yapılmakla birlikte bu işlemler sürerken personelin kurumla ilişkisi kesilmemektedir. Bu haliyle mevzuatta yer alan "yeniden kamu görevine alınma" kapsamında değerlendirilmez. "Yeniden kamu görevine alınma" ibaresinden herhangi bir sebeple (istifa, emeklilik, idarece sözleşme feshi gibi) istihdam edilen kurumla ilişkisi kesilen personelin eski sözleşmesinin devamı niteliğinde olmayacak şekilde istihdam edilenlerin anlaşılması gerekmektedir.

Bu minvalde, 5393 sayılı Kanununun 49 uncu maddesi kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personelden her mali yıl başında sözleşmesi yenilenenler açısından güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yenilenmesine gerek bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, arşiv araştırması özünde istihdam edilen personelin mevzuat açısından aranılan şartlara sahip olup olmadığının araştırılmasına müteallik olduğu gibi personelin bu şartları kaybedip etmediğinin de belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Dolayısıyla ihbar, şikâyet gibi bir sebeple şüphe oluşması halinde ilgili personel hakkında mezkûr Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen hususların tespiti açısından tekrardan arşiv araştırması yapılmasında herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü V.